

NAŠ GLAZBENI ŽIVOT

Dani hrvatske glazbe (prosinac 1974.)

Dani hrvatske glazbe postepeno stječu sve veće značenje u kulturnom životu SRH. Od skromnih početa do danas oni su se razvili u pravi festival hrvatskog stvaralaštva, kako onog novijeg datuma, tako i onog starijeg, ponekad — zbog našeg urođenog nehata — čak i zaboravljenog. Organizator ovih svakogodišnjih glazbenih priredaba, Društvo hrvatskih skladatelja nije žalilo ni truda, a ni sredstava da ta velika manifestacija koja se evo provodi već *petu godinu* bude ostvarena što potpunije. U okvir ovog svojevrsnog malog jubileja uklopljene su i neke obljetnice (30. obljetnica I. kongresa kulturnih radnika Hrvatske, 50. obljetnica umjetničkog rada Borisa Papandopula, memorijalni koncert u vezi s godišnjicama smrti Franje Dugana, Albe Vidakovića i Božidara Kunca).

Konceptija Dana hrvatske glazbe nadopunjena je ovaj put još nekim novostima, npr.: sudjelovanje učenika muzičkih škola i Akademija, nastupi amaterskih kulturno umjetničkih društava prezentiranje stare glazbe, klubovi za diskusiju, priredbe u Osijeku, Samoboru, Kumrovcu, Karlovcu, Rijeci, Dubrovniku itd. Te novosti ukazuju na nastojanje organizatora da u ostvarivanju tih dana sudjeluje što širi krug ljudi, a također i na to da sve zajedno ne bude samo manifestacija radi manifestacije, već akcija koja će biti neodvojivi dio cjelokupnog našeg kulturnog života. Slične misli izrekao je prilikom otvorenja i *Stanko Horvat*, predsjednik Društva hrvatskih skladatelja.

Prva priredba, pod naslovom ZBORSKA GLAZBA (nedjelja 8. XII., Velika dvorana Vatroslav Lisinski) ostvarena je sudjelovanjem desetak amaterskih pjevačkih zborova iz Zagreba i okolice. Raspon izvedenih djela kretao se od »Čum invocarem« *Vatroslav Lisinskog*, »Curičica mala« *Ivana Zajca* i »Gorski kraj« *Vilka Novaka*, preko djela nastalih između dva rata, pa sve do onih koje smo prvi put čuli na Smotri novih zbornih skladbi krajem lipnja 1974., npr. »Klet« *Adalberta Markovića*, »Sunce naše« *Branka Lazarina* i »Ni med cvetjem ni pravice« *Emila Cossetta*. Objе posljednje navedene skladbe vrlo su apartne i predstavljaju težnju da se u naše zorsko stvaralaštvo za amaterske sastave unesu neki noviji izražajni elementi. Steta što i ovom prilikom nisu izvedena još neka djela s lipanjske smotre, npr. »Crn-bel« *Igora Kuljerića*, zatim »Mi« *Ivana Brkanovića* te »Na večnoj zemli« *Josipa Vrhovskog*. Izvedbe skladbi nažalost nisu bile uvijek na potrebnoj razini i kretale su se od posve prosječnih do dobrih (pjevanje zbora »Moša Pijade« i sve bolje pjevanje zbora »Vinko Jeđut«) i konačno onih izvrsnih (među takvima je već tradicionalno prvorazredno pjevanje zbora »Joža Vlahović«).

Priredba pod naslovom KONCERTNI ATELJE (ponedjeljak 9. XII., Građevinski školski centar) sadržavala je vrlo raznolika djela s obzirom na stilsko usmjerenje autora, na vrijeme nastajanja skladbe, odnosno prema izvođačkom sastavu. Izvedena su bila djela *Branka Rakijaša* (stavak iz rodinim krajem inspiriranog gudačkog kvarteta »Zvezdane noći«), *Ivana Zajca*, *Iva Tijardovića* (praižvedba »Gudačkog kvarteta«), *Branimira Sakača*, *Huberta Pettana* (»Arietta«)

Miroslava Miletića (»Medimurska suita«), *Ivane Lang*, *Rudolfa Matza*, *Borisa Ulricha* i *Mila Cipre* (»Pet intermezza«). Ambijent dvorane Građevinskog školskog centra mogao bi se pokazati pogodnim novim koncertnim prostorom, ako se u njega uspije privući odraslija publika okolnih gradskih područja.

Istog dana uvečer Orkestar Hrvatskog glazbenog zavoda te zbor i orkestar studenata Muzičke akademije izveli su nekoliko djela koja su stvorili HRVATSKI ROMANTICI. Dirigirao je *Igor Gjadrov*. Na programu se prvo našla jednostavna i pomalo naivna »Ouvertura brillante« *Antuna Kirschhofera*, prvog učitelja violine u muzičkoj školi Glazbenog zavoda. Slijedila je poznata idila »Večer« *Vatroslava Lisinskoga* te »Misa u C-duru« *Ferde Livadića* (u redakciji K. Fribeca) koja je po svojoj neposrednosti i svježini inspiracije bila pravo muzičko otkriće te večeri. Zato se u potpunosti treba složiti s piscem komentara za taj koncert. On kaže da je Livadićevih radova »malo tiskanih, a još je manje onih što se sustavno izvode, iako neki ne zaslužuju takav maćuhinski nehaj«. Osim mješovitog zbora Akademije, u izvedbi mise sudjelovao je i prilično ujednačen kvartet solo-pjevača: *Mirjana Bohaneć*, *Angelina Gjagrov*, *Josip Novosel* i *Matiša Rajčić*. U nastavku programa ugodno se dojmila i »Hrvatska ouvertura« *Vjekoslava Rosenberga-Ružića* (u obradi Z. Bradića). Sastavljena u nekoliko kontrastnih odsjeka, s umetnutim napjevima *Tko je srce u te dirno* i *Skuhala sam večericu*, ta je uvertira uzrokovala poneki brži otkučaj srca ili skoro neprimjetan blagi osmijeh mnogih starijih slušalaca. »Simfonia u c-molu« op. 394. *Ivana Zajca* također je dobro primljena. Djelo obiluje privlačnim melodijama, zatim romantičarima omiljenim ritmom valcera, idiličnim pojedinostima, a tu i tamo nađe se i poneki nagliji obrat ugođaja, ali bez neke izrazitije dramatičnosti. Ovdje napomenimo da treba pozdraviti svaki koncert čiji je program tematski vezan uz našu stariju kulturnu baštinu. U takvim prigodama uvijek se »otkrije« poneka vrijednost koju smo često skloni zaboraviti ili posve negirati.

Solistička VOKALNA GLAZBA bila je također tema jednog koncerta (utorak 10. XII., Povijesni muzej Hrvatske). Izvođači su bili altistica *Nada Puttar-Gold* te baritonist *Vladimir Ruždjak* uz glasovirsku pratnju *Ranka Filjaka*. Na programu su bile »Tri pjesme« *Josipa Hatzea*, »Dvije snahe« *Jakova Gotovca*, ciklus »Bez povratka« *Bruna Bjelinskoga*, »Tri pjesme Gjore Držića« *Vladimira Ruždjaka*, »Dvije istarske« »Jesenja elegija« *Krešimira Fribeca* (praižvedba) te *Slavka Zlatića*, »Traženja« *Ive Lhotke-Kalinskoga*, »Jesenja elegija« *Krešimira Fribeca* (praižvedba) te »Dvije momačke« *Mila Cipre*.

Vrlo zanimljiva priredba bila je KOLEKTIVNA IMPROVIZACIJA (utorak 10. XII., Galerija Studentskog centra). U programu je pisalo jednostavno: sudjeluje publika. Ta je publika bila sastavljena od dvije grupe — aktivni sudionici i promatrači. I jednima i drugima bilo je zanimljivo. Prvima zato što su u svakom smislu mogli dati oduška svojoj mašti ili želji da se zabavljaju koristeći pomagala koja su im bila na raspolaganju: mikrofoni, boje, papir, keksi, slani štapići, glazbala i naravno njihov glas. Oni drugi također nisu mogli biti posve mirni. Svaki čas su se morali ugibati skupinama koje su se u valovima kretale prostorom. Te su večeri najmanje posla imali članovi ACEZANTEZ-a. Oni su trebali animirati publiku da započne s improvizacijom. Ali publika je od prvog trenutka uzela uzde

u svoje ruke te su acezantesi najprije besposleno šetkali uokolo, a zatim su svi — osim jednog — pokupili svoje krpice i otišli, vjerojatno na neko mirnije mjesto. Da bi publika znala što treba raditi objasnio je organizator putem dija projekcija. Pisalo je: *naštimate se, ... citirajte, ... dišite, ... ispraznite džepove, ... igrajte se, ... slušajte zvukove unutrašnjosti, ...* Jedan od »zanimljivih« stavaka imao je ovakav naslov: Ova crta je skladba, ako je u vodoravnom položaju i nešto malo iznad sredine. Tako je to išlo. Improvizacija publike na ovoj priredbi svakako je bila domaća, jedino što se iz predočenih imena nije do danas moglo ustanoviti jesu li autori skladbi, inozemci ili se to iza pojedinog pseudonima krije neki naš čovjek. Međutim, nešto se ipak zna — koncepciju priredbe dao je *Nikša Gligo*.

Sve priredbe u srijedu 11. XII. bile su posvećene skladateljskom djelu BORISA PAPANOPULA, u povodu 50. obljetnice njegova umjetničkog rada. U prostorijama Društva hrvatskih skladatelja održana je kratka *svečana akademija* koju je otvorio predsjednik Stanko Horvat. Zatim se muzikolog dr. *Lovro Županović* kratkim izlaganjem osvrnuo na »Svijet umjetnosti Borisa Papanopula« ističući kako je skladatelj relativno vrlo rano zacrtao pravac svojeg stvaralačkog djelovanja koje se kreće između narodne umjetnosti i neoklasicizma. Isto tako Papanopulo nije nikad smatrao da je samo Zagreb mjesto dovoljno dobro za njegovu djelatnost. Nije se skanjivao da ide i u manje gradove, stvorivši tamo neka od svojih remek djela, npr. »Muka gospodina našega Isukrsta« u Splitu, niz kazališnih djela u Rijeci itd. Nakon predaje spomen plakete (rad kipara Želimira Janeša) održan je kratki prigodni koncert s odlomcima nekih skladateljevih komornih djela. Iste večeri, oko 18 sati, otvorena je u Centru za kulturu i informacije izložba kojom je prikazano stvaralaštvo jubilarca. Za njeno stručno uređenje također je zaslužan dr. *Lovro Županović*.

SIMFONIJSKI KONCERT s djelima Papanopula održan je uveče u dvorani Vatroslav Lisinski. Tad je, osim popularne »Simfonijette«, izveden »Koncert za violinu i orkestar«, zatim »Popkoncert za dva klavira i orkestar« te poznati »Hommage à Bach«. Dirigirao je *Mladen Bašić*, a solisti su bili: violinist *Josip Klima* te glasovirači *Jurica Murai* i *Stjepan Radić*. Poslije koncerta, u okviru »Otvorenog kluba« bio je susret i razgovor s Borisom Papanopulom, koji je općenito poznat kao čovjek koji se ne skanjuje otvoreno reći svoje mišljenje o pojedinim problemima našega glazbenog stvaralaštva.

Djelima za GUDAČKI KVARTET bilo je ispunjeno posljednje u četvrtak 12. XII. (Muzej grada Zagreba). Izvođači su bili članovi *Zagrebačkog kvarteta* (Edo Pečarić, Ivan Kuzmić, Ante Živković i Josip Stojanović) te flautist Salko Mujičić. Na programu su bile praižvedbe nekih djela, odnosno pojedinih njihovih stavaka: zanimljiva Pavana iz ciklusa »Žute sjene« *Zvonimira Markovića*, umjereno modernistički Finale iz »Drugog gudačkog kvarteta« *Nikše Njirića* te djelo Tomice Simovića »Četiri ugođaja« za flautistu i gudački kvartet. Uz spomenuto, po prvi put su u Zagrebu izvedeni drugi i treći stavak »Drugog gudačkog kvarteta« *Silvija Bombardellija*, a na kraju programa našla se i »Volastra« *Marka Ruždjaka*, predstavnika najmlađe generacije zagrebačkih skladatelja, koji je već od sada pokazao smisao za neobična i rafinirana zvukovna rješenja.

ZABAVNA ORKESTRALNA GLAZBA naših autora bila je na programu večernjeg koncerta istog dana (četvrtak 12. X., Velika dvorana VL). Skladbe je izvodio Plesni orkestar Radio-televizije Zagreb pod ravnanjem popularnog Miljenka Prohaske.

Dugo očekivano, i još tijekom stvaranja često spominjano djelo hrvatskog skladatelja *Ivana Brkanovića*, scenski oratorij HOD PO MUKAH AMBROZA MATIJE GUPCA koncertno je izvedeno u HNK u petak 13. XII. Taj je oratorij zamišljen kao cjelovečernje djelo. Možda bi skraćivanjem nekih manje značajnih

odsjeka djelo postalo sažetije, čime bi se stvorila veća cjelina. Ako pak skladatelj želi zadržati sadašnji opseg djela, moglo bi se preinačavanjem i unošenjem novih sadržajnih elemenata postići sličan učinak. Izvedba djela bila je u cjelini promatrano dobra, izuzev nekih pojedinosti, npr. nepovoljan smještaj dječjeg zbora. Izvedbom je dirigirao maestro *Nikša Bareza*, a osim brojnih solista, zbora i orkestrara HNK sudjelovao je još i dječji zbor muzičke škole Vatroslav Lisinski.

Vrlo je zanimljiva bila priredba na kojoj su bile zastupljene isključivo IZVEDBE MLADIH (subota 14. X., HGZ). Od mnoštva skladbi izvedenih te večeri spomenuti ćemo samo neke. Učenici Funkcionalne muzičke škole izvodili su u priličnoj mjeri djela izrazito novijih stvaralačkih strujanja. Među njima treba istaknuti glasovirski »Preludio aleatoriko« *Branimira Sakača* (izvodio je učenik Mladen Vedriš). Učenici Muzičke škole »Pavao Markovac« također su izveli nekoliko skladbi. Bila je izvedena i vrlo efektan »Muzika za violinu i klavir« *Adalberta Markovića* (svirale su učenice Jagoda Tujmer i Dina Rudolf), a posebno treba spomenuti vrlo nijansirano sviranje Nine Patarčec, koja je izvodila »Konzertantnu fantaziju za klavir« *Miroslava Miletića*. Orkestar Muzičke škole »Blagoje Bersa« kvalitetno je izveo neoklasicistički zamišljenju »Malu muziku za gudače« Milka Kelemena (dirigent prof. Kristijan Petrović). Zanimljiva je bila i prva javna izvedba folklornim stilom napisane »Male balkanske suite« *Ive Lhotke-Kalinskog* (svirao je duhački oktet studenata Muzičke akademije). Slušaočima se posebno dopao »Koncert za jednog malog dječaka« *Bruna Bjelinškog*. Klavirsku solo-dionicu svirao je skladateljev sin Alan uz orkestar Muzičke škole »Vatroslav Lisinski«. U tom djelu, pisanom s izrazitim obzirom na mogućnosti djeteta koje tek par godina uči svirati, naročito je efektan završni stavak.

KONCERTNA MATINEJA (nedjelja 15. XII., Mala dvorana VL) sadržavala je različite skladbe komornog karaktera: »Stavak za troje« Vladimira Spoljarića praižvedbe »Kolaža za harfu i flautu« *Zvonimira Markovića* (djelo sadrži nekoliko vrlo rafiniranih zvukovnih učinaka) itd. Posebno je zanimljiva bila praižvedba skladbe *Krešimira Šipušića* »Razgovor s pjesnikom« (za recitatora i ansambl svirača) na tekst A. B. Simića. U jednoj izvanrednoj kombinaciji govora s odjekom u korpusu glasovira, tona te u jednom trenutku i svjetlosnih promjena, djelo ostavlja u slušaocu vrlo duboke utiske. Različiti zvukovni elementi — pretežno glisando i tremolo — sadržani su u skladbi »Per archi« *Igora Kuljerića*. Pri kraju je izveden jednostavan, ali vrlo prijemljiv neoklasicistički »Concertino« *Nenada Zaninovića*. Ta dva djela i jedan Jarnovićevo koncert izvodili su Zagrebački solisti kojima je dirigirao *Tonko Ninić* a kao solist je nastupila Maja Dešpalj.

Koncert ORGULJE I GUDAČI privuklo je priličan broj posjetilaca. U prvom, orguljskom dijelu programa nastupao je Anđelko Klobučar. Izvedena je »Pascaglia« *Krste Odaka* (original je izgubljen, pa je A. Klobučar načinio transkripciju na temelju autorove gudačke partiture), zatim »Sonata religiosa« *Josipa Šlavenškoga* (violinist Tonko Ninić) i »Fantazija« *Franje Lučića*. Od novijih ostvarenja čuli smo praižvedbu djela »Andante i Toccata« *Mila Cipe* te varijacije na napjev »Rumena prelepa zorja« *Nikše Njirića*. Vrlo su zanimljive bile dvije posljednje skladbe tog dijela programa. To su »Fantazija i Toccata« *Anđelka Klobučara* te praižvedba »Meditacije nad Cihtharom octochordom« *Lovre Županovića*. Klobučarova rapsodična Fantazija uvod je izvrsnoj Toccati građenoj na jednom dosljedno provedenom motoričkom motivu, s neprekidnim postepenim porastom glasnoće. Drugo djelo, Meditacije, izgrađeno je sa mnogo kratkih kontrastnih odsjeka. Harmonijska koncepcija vrlo je moderna, ali u djelu istovremeno ima i mnogo arhaičnog prizvuka.

U drugom dijelu iste večeri nastupili su Zagrebački solisti i izveli »Konzertantne improvizacije« *Milka Kelemena*, »Tri moteta« *Ivana Lukačića* (obrađa Igor

Kuljerić), »Capriccio« Zvonimira Bradića te pokretljivi i živahni »Perpetuum mobile« Stanka Horvata.

Na programu jednog koncerta bila je STARA GLAZBA (utorak 17. XII., Povijesni muzej Hrvatske). Izvedeno je po jedno djelo Franje Bosanca, Andrije Motovunjanina, Julija Skjavetića, Andrije Patricija, Ivana Šibenčanina i Vinka Jelića. Ta su djela izvodili Marijana Delač i Alojzije Seder, članovi ansambla »Univerzitas studiorum Zagrabienensis«. Drugi dio bio je ispunjen skladbama Amanda Ivančića, Tome Restija, Ivana Wernera, Antuna Sorkočevića i Leopolda Ignaca Ebnera (djela posljednje trojice u muzikološkoj obradi L. Zupanovića). Izvođači su bili članovi ansambla »Collegium musicum« te Komorni orkestar »V. Lisinski«.

MEMORIJALNI KONCERT (utorak 17. XII., HGZ) imao je na programu djela Franje Dugana (u povodu 100. obljetnice rođenja), Albe Vidakovića (10. obljetnica smrti), Ive Kirigina (10. obljetnica smrti) te Božidara Kunca (10. obljetnica smrti). Anđelko Klobučar izveo je poznatu Duganovu »Toccatu« za orgulje, nastalu 1895. Zatim je mezzosopranistica Jasna Podolšak uz glasovirsku pratnju izvela Vidakovićeve »Pjesme na narodnu liriku«. Zbog zauzetosti izvođača otpala je izvedba Kiriginove skladbe »Soror dolorosa«, što je šteta, jer se njegove skladbe i inače ne nalaze na koncertnim programima. Slijedilo je nekoliko Kuncovih skladbi: »Dva preludija«, »Strepnja«, »Čežnja«, ponešto neobičan »Soliloquy« za solo klarinet te »Seven Album Leaves« za glasovir.

Završni SVEČANI KONCERT (18. XII.) bio je pretežno ispunjen vokalnim djelima uz orkestralnu pratnju. Izvedena je »Pjesma hromog đavla« Bruna Pristera, zatim »Na proplanku« Ivana Brkanovića, »Stope u bijelu snijegu« Natka Devčića, orkestralno »Partizansko kolo« Silvija Bombardellija, »Mat sinu« Marijana Burića te »Kantata o krvi i kamenu« Zlatka Pibernika. Među tim djelima treba posebno izdvojiti jedino dobru skladbu Natka Devčića, u kojoj ima nekoliko vrlo poetičnih odlomaka, te Pibernikovu Kantatu za čiju su izvedbu po prvi put iskorištene neke stereofonske tehničke mogućnosti nove zagrebačke koncertne dvorane.

Na kraju spomenimo da su u programu ovih Dana hrvatske glazbe bili i OTVORENI KLUBOVI s različitim temama kao npr.: »Amaterska društva i stvaralaštvo« (voditelj Ivo Furić, tajnik Odbora za muzičku kulturu), zatim »Razgovor o hrvatskoj operi« (voditelj Nenad Turkalj, poznati kulturni radnik, publicist i autor nekoliko knjiga o glazbi), već ranije spomenuti »Susret s Borisom Papandopolom« (voditelj Dr Lovro Zupanović) te na kraju »Razgovor o Danima hrvatske glazbe« (voditelj Seadeta Midžić-Dabac). Uz to je organiziran i SKUP GLAZBENIH PISACA koji je imao za cilj da djelomično osvijetli »suvremeni trenutak hrvatske glazbe«. Na tom su skupu obrađivane dvije teme: »Glazba u bestežinskom prostoru« (pisac glavnog referata: Eva Sedak) i »Estetičke tendencije u razvoju hrvatske nove glazbe« (pisac glavnog referata: Nikša Gligo).

Za dobru cjelokupnu organizaciju ovih Dana svakako treba odati priznanje Društvu hrvatskih skladatelja, a poimenice njegovu predsjedniku, skladatelju Stanku Horvatu, zatim tajniku društva Adalbertu Markoviću, umjetničkom rukovodiocu ovih priredbi, Zlatku Piberniku te vodi organizacije Miroslavu Miletiću. Uz njih su naravno sudjelovali još i mnogi drugi — npr. članovi redakcije programa — jer ovako velika organizacija zahtijeva puno angažiranje velikog broja ljudi. Pri organizaciji slijedećih Dana trebalo bi jedino nešto više pripaziti na što bolju organizaciju posjeta tih koncerata.

Subotnja orguljaška škola počela radom

Prošle godine Institut za crkvenu glazbu u Zagrebu obavijestio je preko časopisa za duhovnu glazbu »Sv. Cecilija« i »Glasa koncila« našu javnost da kami otvori (u sastavu Instituta) subotnju orguljašku školu za one koji ne mogu dolaziti preko tjedna. Gg. župnici, upravitelji crkava i uprave samostana prijavile su svoje kandidate. Tako su poslali svoje sadašnje ili buduće orguljaše: Pregrada, Desinić, Kutina, Hrvatski Leskovac, Bedekovića, Ščitarjevo, Botinec, Kupčina, Zajednica »Regina Mundi«, Fojnica, D. Zelina itd. Broj prijavljenih popeo se na 18 polaznika. Učenici dobivaju poduku iz solfeggia i na instrumentu kakav posjeduju u župi (orgulje, harmonij). Nadati se da će za godinu-dvije steći potrebno znanje da pridonese svoj dio u ostvarivanju liturgijske obnove u njihovim župama.

Upozoravamo gg. župnike i uprave samostana, ukoliko žele poslati svoje nove kandidate za slijedeću školsku godinu, da pošalju prijave do 20. IX. na: Institut za crkvenu glazbu, Kaptol 29, 41000 Zagreb. Nastava u slijedećoj školskoj godini počela bi sredinom listopada.

Josip Korpar

Verdijev »Requiem« u povodu 100-godišnjice nastanka djela

Prošlo je već dosta godina otkako u Zagrebu nismo imali priliku slušati velebni Verdijev »Requiem«, koji predstavlja kako u vokalnom pogledu, tako i po dubini misli i melodioznosti velikog Talijana sigurno vrhunac u ovakvim skladbama u povijesti glazbe. Ovo do danas nenadmašeno Verdijevo djelo je toliko životno i blisko da i modernog slušaoca može zaokupiti od prvog do posljednjeg takta svojim glazbenim tokovima koji toliko nasmiljeno i nabujalo prodiru iz svake Verdijeve stranice.

Naš veliki dirigent Lovro Matačić je opet taj koji nam već godinama ponovo predstavlja velika oratorijska djela u vrhunskoj izvedbi. Prisustvovao sam trećoj izvedbi u nedjelju 27. 10. 1974. u punoj dvorani »Vatroslava Lisinskog« u sasvim svečanoj, pomalo crkvenoj atmosferi. Moram reći da je pod Matačićevom palicom Zagrebačka filharmonija svirala izuzetno pažljivo i koncentrirano (što nije slučaj na ostalim njihovim koncertima). Gostujući zbor »Branko Krsmanović« iz Beograda pokazao je prelijepi ton u jednoj realizaciji u kojoj se za svaku notu znalo kuda spada. Zbor je reagirao na svaku i najmanju gestu velikog dirigenta i postigao vrhunske trenutke interpretacije te večeri.

Solisti su bili vrlo neujednačeni. Neke oboljele pjevačice zamijenila je potpuno neuspješno prvakinja Beogradske opere Radmila Bakočević, koja niti svojim glasovnim mogućnostima, a niti tehničkom spremom, nije mogla odgovoriti kompliciranim zahtjevima svoje uloge. Također je smetalo konstantno nisko pjevanje pjevačice. Biserka Cvejić je bila korektna, ali se od toga nije mnogo pomakla, tako da su pojedini dijelovi (na primjer Lacrymosa Dies illa) ostali bez one nabijene interpretativne zgusnutosti i lijepo vođenog tona. Moram reći da mi se najviše dopao tenor Robert Hlofalvy, koji je mekanim tonom i lakoćom u glasu znao dočarati tipični Verdijev ugođaj. Franjo Petrušaneć je donio basovsku dionicu tonski čisto, ali je suradnja s ostalim solistima bila vrlo labava. Tako je zapravo kvartet solista ostao neujednačen, što se odrazilo na cijeloj izvedbi u negativnom smislu. Publika je zboru i dirigentu priredila prave ovacije, a i solisti su dobro prošli, jer sami sigurno ne bi dobili toliko pljeska.

N. Durko

Siniša Hrestak